

Ministerstvo zahraničních věcí
České republiky

Česká zahraniční politika a region západního Balkánu

Odbor států jižní a jihovýchodní Evropy

2013

Česká zahraniční politika a region západního Balkánu

Ministerstvo zahraničních věcí České republiky

Česká zahraniční politika a region západního Balkánu

OBSAH

Úvod	3
1. Význam regionu západního Balkánu pro Českou republiku	4
1.1 Přehled obchodu – vzájemná obchodní bilance	5
2. Aktivity České republiky	7
2.1 Podpora v Evropské unii	7
2.1.1 Přehled evropského integračního pokroku zemí západního Balkánu	8
2.2 Rozvojová a transformační spolupráce	9
2.3 Příspěvky mezinárodním organizacím na západním Balkáně	14
2.4 Vojenské a civilní mise	16
3. Česká republika z pohledu států západního Balkánu a perspektiva	17

Česká zahraniční politika a region západního Balkánu

Úvod

Oblast západního Balkánu je nezpochybnitelně evropský prostor a jako takový by měl směřovat do jádra Evropy, tj. oblasti stability, prosperity, demokracie, vlády práva a dalších hodnot, na kterých vznikla Evropská unie. Pevným a hlasitým povzbuzováním a podporou k tomuto směřování pro všechny země regionu rozšiřujeme prostor, ve kterém platí obdobná pravidla, ekonomické prostředí je standardizované, právo je respektováno a vykonáváno. Vývoj Balkánu tímto směrem je bezpochyby ku prospěchu celé Evropy.

Nezanedbatelnou součástí všech úvah o Balkánu musí být kontext posledních 20 let včetně válečných konfliktů, jejichž důsledky zdaleka nejsou překonány a stabilita regionu dosud nemá hluboké kořeny. Etnické nenávisti nezmizely, jen jim není dáván prostor. Demokratické systémy jsou dosud křehké.

Perspektiva členství v EU byla a stále je motivací i nástrojem, který žádoucí vývoj sice negarantuje, ale rozhodně ho výrazně podporuje. Balkánské země se vlivem integrační perspektivy mění, i když existuje jistý rozdíl mezi deklaracemi a realitou v terénu. Pro dosažení skutečně dlouhodobé stability musí tento vývoj pokračovat a není lepší cesta, než členství v EU a NATO. Dosažení cíle, členství v EU, všemi zeměmi regionu je závislé nejen na jejich vlastním konání, což je podmínka nutná, nikoli však postačující, ale do velké míry i na vývoji uvnitř EU. I kdyby EU směřovala k jinému, např. vícerychlostnímu uspořádání, bude mezi EU a Balkánem vyvinuta pevná institucionální vazba.

Pojmem západní Balkán označujeme tyto státy: Albánii, Bosnu a Hercegovinu, Černou Horu, Chorvatsko, Kosovo, Makedonii a Srbsko.

Zdroj: zonu.com

1. Význam regionu západního Balkánu pro ČR

Česká zahraniční politika vůči západnímu Balkánu vychází z jasně stanovených východisek, kterými je základní zájem o bezpečnost, stabilitu a prosperitu České republiky. Jedná se o dlouhodobou a konzistentní politiku s podporou napříč politickým spektrem.

Z dlouhodobého hlediska je naším zájmem:

- Bezpečnostně stabilní a předvídatelný prostor v našem sousedství, neboť má řadu přímých implikací pro naši vnitřní bezpečnost.

- Ekonomicky standardní prostředí v nám geograficky blízkém a snadno dostupném prostoru, ve kterém budou moci bez problémů podnikat nejen největší, ale i střední a menší české firmy s konkurenceschopnou nabídkou. Trh je zajímavý zejména v sektorech energetickém, automobilovém, dopravní infrastruktury, ochrany životního prostředí, potravinářského průmyslu a spotřebního zboží, což velmi dobře koresponduje se strukturou českého průmyslu.

- Fungující právní prostředí a vymahatelnost práva, které budou zárukou nestrannosti soudů a jejich spravedlivých rozhodnutí dle mezinárodního práva, a to v celém regionu.

- Plně demokratické státní struktury a politické systémy naplňující evropské standardy v oblasti základních práv a svobod.

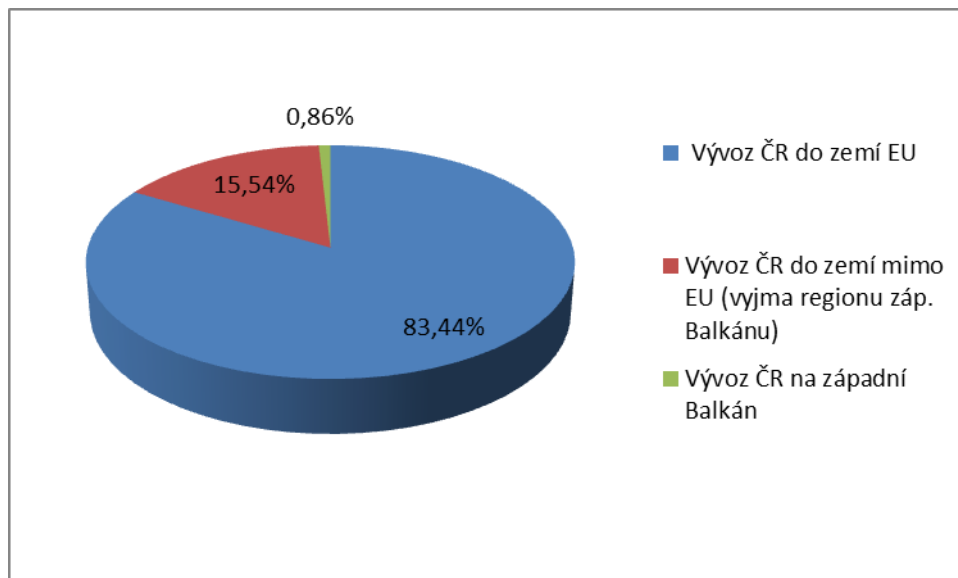
Vzhledem k silnému zájmu, který máme na všestranně pozitivním rozvoji regionu západního Balkánu, se Česká republika od 90. let minulého století aktivně zapojuje do všech forem pomoci a spolupráce ve výše uvedených oblastech.

	Albánie	Bosna a Hercegovina	Černá Hora	Chorvatsko	Kosovo	Makedonie	Srbsko
Rozloha (km ²)	28 748	51 197	13 812	56 594	10 908	25 713	77 453
Počet obyvatel (mil.)	3, 639	3, 840	0, 625	4, 291	1, 734	2, 059	7,187
HDP/per capita (EUR)	6 656	6 115	8 809	13 677	5 295	8 058	7 913

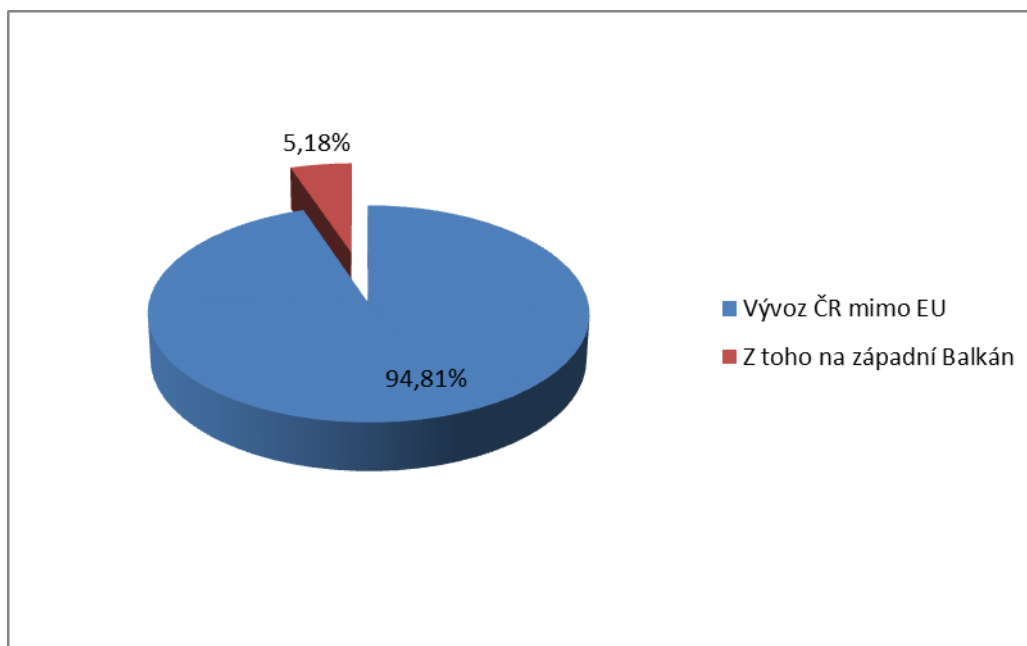
Zdroj: www.businessinfo.cz, International Monetary Fund

1. 1 Přehled obchodu – vzájemná obchodní bilance v období leden 2008 – prosinec 2012

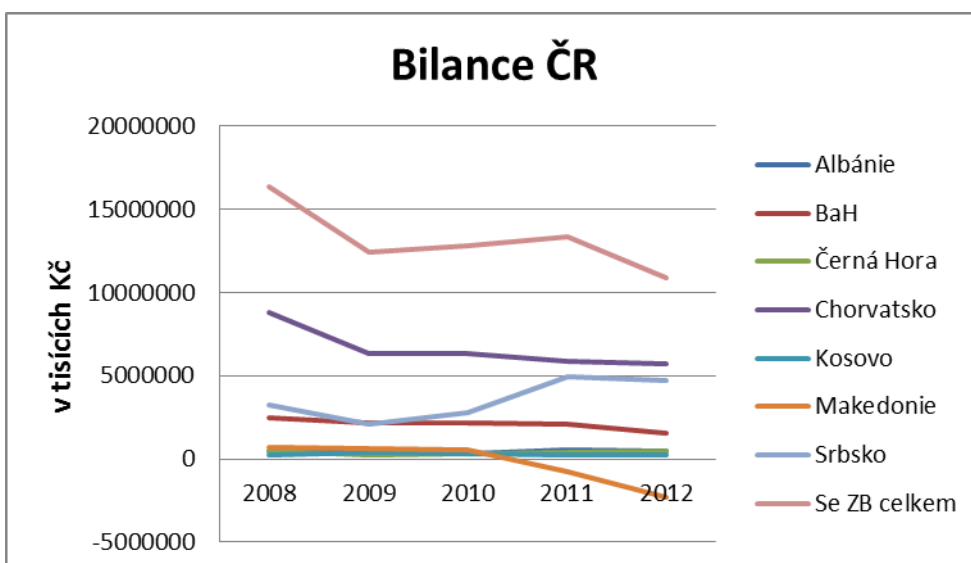
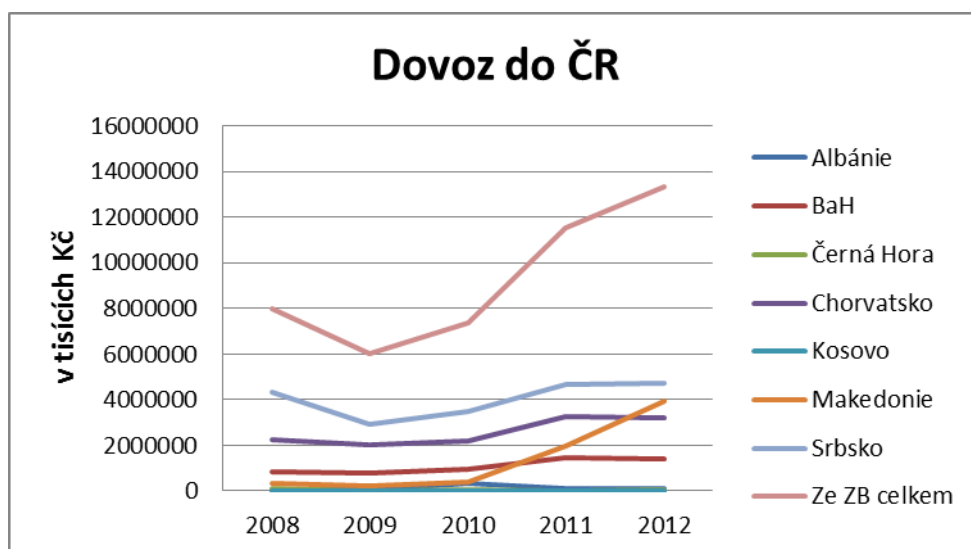
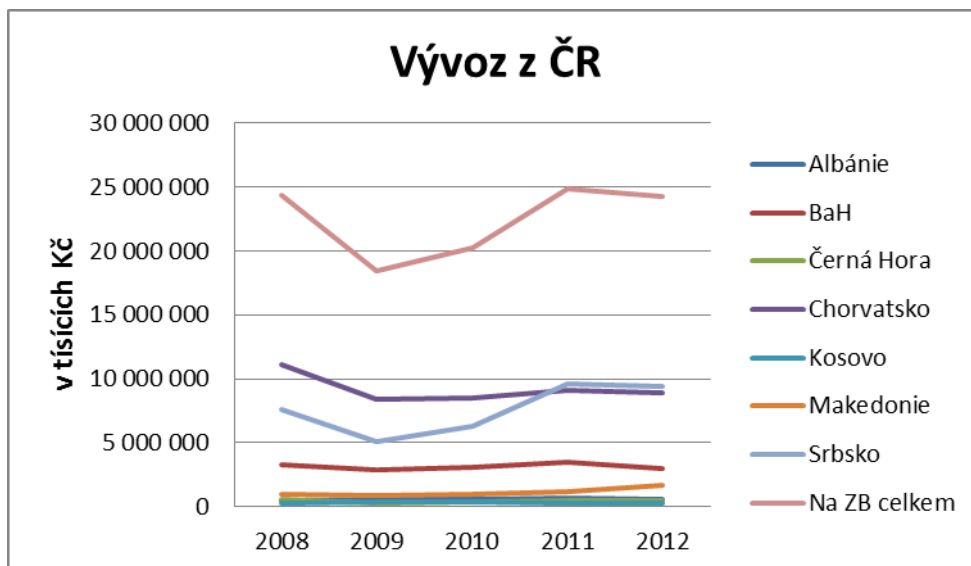
Celkový vývoz České republiky 2008 – 2012

Vývoz České republiky na západní Balkán 2008 – 2012

Zdroj statistik: Český statistický úřad 2013

2. Aktivity České republiky

K naplňování cílů zahraniční politiky na západním Balkáně využívá ČR širokou škálu nástrojů ve formě politické i materiální, v oblasti bilaterální i multilaterální. V politické rovině jde hlavně o podporu integrace západobalkánských států do EU a NATO.

Bilaterálně, kromě rozvojové spolupráce, probíhá široká škála aktivit v oblastech školství a kultury, či partnerství mezi městy a kraji, zaměřená na konkrétní oblasti. Multilaterálně se jedná hlavně o politickou podporu v mezinárodních organizacích a finanční příspěvky pro rozvoj regionu prostřednictvím mezinárodních organizací a institucí.

2.1 Podpora v Evropské unii

Česká republika se od momentu vlastního přijetí do EU aktivně angažuje v oblasti podpory jejího dalšího rozšíření. Využíváme každou příležitost, uvnitř EU od úrovně pracovních skupin, přes spolupráci v rámci V4, až po bilaterální jednání jak se státy regionu tak členy EU a dalšími, abychom zemím západního Balkánu pomohli k pokroku v integračním procesu a připravenosti na členství v EU.

Z unijních nástrojů využíváme především tzv. „Nástroj předvstupní pomoci“ IPA, twinningové a TAIEX programy, jejichž prostřednictvím vysíláme zemím západního Balkánu odborníky z řad české veřejné správy.

V agendě rozšíření EU jsme názorově konzistentní a srozumitelní, a proto je naše pozice v EU respektována. Ze strany členských států rezervovanějších k rozšíření je naše politika vnímána s porozuměním.

Fotografie z neformálního setkání ministrů zahraničních věcí EU se svými protějšky ze zemí západního Balkánu (Gymnich) během předsednictví ČR Radě EU. Hluboká nad Vltavou, březen 2009.

2.1.1 Přehled evropského integračního pokroku zemí západního Balkánu

	Chorvatsko	Makedonie	Černá Hora	Srbsko	Albánie	B a H	Kosovo
Vízová liberalizace	Stále	12/2009	12/2009	12/2009	12/2010	12/2010	1/2012*
Podpis SAD	10/2001	4/2001	10/2007	4/2008	6/2006	6/2008	
Vstup v platnost SAD	2/2005	4/2004	5/2010		4/2009		
Žádost o členství v EU	2/2003	3/2004	12/2008	12/2009	4/2009		
Rada žádost přijala	4/2003	5/2004	4/2009	10/2010	11/2009		
EK vypracovala avis	4/2004	11/2005	11/2010	10/2011	11/2009		
Kandidátský status	6/2004	12/2005	12/2010	3/2012			
EK doporučila zahájení přístupových jednání	4/2004	10/2009†	10/2011				
Zahájení přístupových jednání	10/2005		6/2012				
Předložení finančního balíčku	11/2009						
Začátek draftování přístupové smlouvy	12/2009						
Ukončení přístupových jednání	6/2011						
Podpis přístupové smlouvy	12/2011						
Předpokládaný vstup do EU	7/2013						
Status v EU	kandidát	kandidát	kandidát	kandidát	potenciální kandidát		
Status v NATO	člen	MAP	MAP	P+P/IPA P	člen	MAP	
HDP na hlavu (průměr EU = 100)	61	35	42	35	30	30	Není znám

* Zahájení dialogu o budoucí vízové liberalizaci

† EK doporučila zahájení přístupových jednání s Makedonií již čtyřikrát – ve zprávě o pokroku 2009, 2010, 2011 a 2012

2.2 Zahraniční rozvojová spolupráce

Česká republika se od doby konfliktů v bývalé Jugoslávii v polovině 90. let aktivně podílí na humanitární, transformační a rozvojové pomoci zemím regionu. Tato pomoc je realizována jak na základě bilaterální spolupráce, tak na úrovni multilaterální, v rámci mnoha mezinárodních organizací, jejichž je Česká republika členem. Mezi roky 1999-2012 přispěla Česká republika na rozvojovou spolupráci v regionu celkem částkou přesahující 2,4 miliard Kč.

V roce 2011 směřovalo do zemí Západního Balkánu téměř 151 mil. Kč české oficiální dvoustranné rozvojové pomoci (ODA), což představuje více než 11% z celkového objemu ve výši 1,348 mld. Kč. Největšími příjemci české ODA v roce 2011 v daném regionu byly Bosna a Hercegovina a Srbsko.

Charakter české pomoci se s postupnou stabilizací teritoria v posledních letech posunul směrem ke spolupráci při řešení dlouhodobějších rozvojových problematik a transformační spolupráci a pomoci při přípravě na členství západobalkánských států v Evropské unii a NATO. Státy západního Balkánu, především Bosna a Hercegovina, Kosovo a Srbsko patří mezi nejvýznamnější příjemce české pomoci. Jsou preferovány projekty v oblasti vzdělávání znevýhodněných osob, zlepšování poskytované zdravotní péče, zkvalitňování dopravní a síťové infrastruktury, obnovy nemovitých kulturních památek, ochrany životního prostředí, podpory rozvoje demokratické společnosti, integrace menšin, prevence kriminality a vytváření stabilního podnikatelského prostředí.

V rámci bilaterální pomoci poskytla Česká republika zemím západního Balkánu celkem za poslední čtyři roky částku převyšující 650 mil. korun, přičemž 2/3 z prostředků jde na multilaterální spolupráci v rámci Evropské unie, OSN, OBSE a dalších mezinárodních organizací, které se na západním Balkáně zásadním způsobem angažují.

Spolupráce v oboru ekologického zemědělství je nedílnou součástí rozvojové spolupráce ČR na západním Balkáně. Zde je výsledek snažení místních farmářů v projektu na výrobu medu v Bosně a Hercegovině.

Bosna a Hercegovina

Dle platné Koncepce zahraniční rozvojové spolupráce (ZRS) České republiky na období 2010 – 2017 patří Bosna a Hercegovina (BaH) mezi pět prioritních programových zemí.

V letech 1996-2010 bylo do BaH alokováno celkem více než 400 mil Kč. Z prostředků vyčleněných na dvoustrannou zahraniční rozvojovou spolupráci v roce 2011 ČR v zemi realizovala celkem 26 projektů (16 bilaterálních a 10 malých lokálních projektů) v celkové hodnotě 51,5 mil. Kč. Celková oficiální rozvojová pomoc (ODA) Bosně a Hercegovině v roce 2011 činila 61,4 mil. Kč. Pro období 2010-2017 byly jako prioritní sektory rozvojové spolupráce ČR pro BaH identifikovány následující sektory – zemědělství; ochrana životního prostředí; zásobování vodou a sanitace; státní správa a občanská společnost; energetika a obchod. V zadání i výsledcích všech projektů se projevuje jako významná a specifická přidaná hodnota zejména česká zkušenost s transformačními procesy a integrací do EU.

V polovině roku 2011 podepsala Česká rozvojová agentura (ČRA) Memorandum o porozumění spolu se Švédskou rozvojovou agenturou (SIDA) a Agenturou Spojených států amerických pro mezinárodní rozvoj (USAID). ČRA zapojila české experty do aktivit projektu FARMA (společný zemědělský projekt USAID a SIDA) a experti projektu FARMA se recipročně zapojili do projektu ČRA „Zvýšení produkce mléka v severovýchodní Bosně“.

Pro rok 2012 bylo na projekty ČRA v Bosně a Hercegovině vyčleněno 56 mil. Kč, které byly převážně čerpány na pokračující projekty v prioritních sektorech. Schváleno bylo také deset malých lokálních projektů v celkovém objemu 1,5 mil. Kč.

V rámci programu transformační spolupráce MZV jsou realizovány projekty zaměřené na posílení občanské angažovanosti mládeže, institucionální posílení organizací věnujících se boji proti obchodování s lidmi na území Bosny a Hercegoviny a podporu vzniku expertní debaty na klíčová témata euroatlantické integrace Bosny a Hercegoviny. V roce 2012 bylo na tyto projekty vyčleněno více než 7 mil. Kč.

Prostřednictvím programu Ministerstva průmyslu a obchodu „Aid For Trade“ Česká republika podpořila v Bosně a Hercegovině v roce 2012 projekt jednotného systému nakládání s odpady.

Bosně a Hercegovině jsou také pravidelně poskytována vládní stipendia. V roce 2011 v ČR studovalo 26 studentů v rámci vládního programu a přibližně 70 dalších pomocí stipendií z jiných zdrojů. Na akademický rok 2012/13 bylo Bosně a Hercegovině poskytnuto 11 nových vládních stipendií na bakalářské a magisterské studium v českém či anglickém jazyce, která byla plně využita.

Dle střednědobého plánu by měla bilaterální ZRS ČR v Bosně a Hercegovině dosahovat i v příštích letech (do r. 2015) 65 až 66 mil. Kč ročně.

Srbsko

Nejdůležitějším výsledkem i oceněním dosavadního pozitivního rozvoje Srbska, a zároveň impulsem do budoucnosti, je udělení statusu kandidátské země EU (oficiálně potvrzené v březnu 2012). Zároveň však země stále čelí např. vysoké nezaměstnanosti a dalším ekonomickým a sociálním problémům.

Od roku 2011 je rozvojová spolupráce České republiky se Srbskem zaměřena na aktivnější zapojení srbských státních institucí do projektových aktivit. Úspěšně probíhala spolupráce se srbským Fondem životního prostředí, jejímž výsledkem je v roce 2012 zahájený společný projekt výstavby kanalizační sítě v obci Kruščica (v oblasti patřící k nejméně ekonomicky rozvinutým v zemi).

Další strategicky důležité partnerství v Srbsku bylo v roce 2011 navázáno s Úřadem Organizace spojených národů pro servisní zabezpečení projektů (UNOPS). Spolupráce s UNOPS v rámci projektu na podporu výroby sýrů probíhá v Sandžaku, který je jedním z ekonomicky nejméně rozvinutých a politicky velmi křehkých regionů. Malé lokální projekty, které byly v Srbsku v roce 2011 realizovány, se těšily zájmu srbské státní správy, samosprávy i médií. Celkem bylo uskutečněno pět těchto projektů, které zajistily např. nákup kardiografu (CTG) pro gynekologické oddělení v nemocnici Savski Venac nebo zpracování pevných odpadů v obci Topola.

Značná část české pomoci byla v roce 2012 směřována do sektoru zdravotnictví, do sektoru zásobování vodou, sanitace a zemědělství. Geograficky je česká pomoc v Srbsku zaměřena především do regionů Sandžak, kde ČR podporuje především muslimskou menšinu, a Šumadija. V roce 2012 byly dokončeny dva projekty v sektoru zdravotnictví. V již tradičním regionu ZRS ČR v Šumadiji byl uskutečněn projekt zaměřený na prevenci a včasnou detekci ženských nádorových onemocnění a v Arandjelovci projekt na zvyšování kvality a dostupnosti zdravotní péče. V roce 2012 bylo opět schváleno pět malých lokálních projektů v celkové hodnotě téměř 1 mil. Kč. Většina z nich je zaměřena na sektor zdravotnictví a zajištění technických pomůcek pro zrakově postižené.

V rámci transformační spolupráce MZV v roce 2012 podpořilo projekty zaměřené na sluchově postižené, posilování pozice nevládních organizací a podporující otevřenost místní samosprávy v celkové výši téměř 5 mil. Kč. Dále byl v roce 2012 realizován projekt náležící k programu „Aid for Trade“, který je zaměřen na podporu a rozvoj vzájemného obchodu.

Srbsko patří k největším příjemcům českých vládních stipendií – v roce 2011 v ČR studovalo 31 stipendistů ze Srbska. Pro akademický rok 2012/13 bylo Srbsku nabídnuto 9 nových vládních stipendií na bakalářské a magisterské studium v českém či anglickém jazyce, která byla plně využita. Z prostředků vyčleněných na dvoustrannou zahraniční rozvojovou spolupráci v roce 2011 ČR v zemi realizovala 13 projektů (8 bilaterálních a 5 malých lokálních projektů) v celkové hodnotě 33 mil. Kč. Celková oficiální rozvojová pomoc činila 55,7 mil. Kč. V roce 2012 bylo na projekty ČRA v Srbsku vyčleněno 31,5 mil. Kč.

Kosovo

Kosovo je jedním z nejchudších států Evropy. Dlouhodobě špatná ekonomická situace byla zhoršena politickou nestabilitou, která vyvrcholila na konci devadesátých let občanskou válkou. Válka měla za následek masové přesuny obyvatelstva a další poškození ekonomické i sociální infrastruktury.

Česká pomoc Kosovu je specifická mimo jiné kvůli závazkům, které česká strana učinila na dárcovské konferenci pro Kosovo v červenci 2008, přičemž její významná část je Kosovu poskytována multilaterálně. Sektorově je rozvojová spolupráce dlouhodobě soustředěna do oblastí sociální infrastruktury a služeb, vzdělávání, jakož i do oblasti zásobování vodou a sanitace.

Nejvýznamnější české projekty v roce 2012 spočívaly ve spolupráci se sdruženími handicapovaných obyvatel Kosova. Cílem takovýchto projektů je především zlepšit postavení nevidomých a neslyšících. Na problematiku integrace menšin je zaměřeno několik nových projektů – projekt dodávky vybavení pro nevidomé a slabozraké, vyslání profesorů Deylova ústavu do Kosova, podpora školy pro zrakově postižené v Peji a rozvoj tlumočnických služeb a informovanosti neslyšících v Kosovu. V roce 2012 také pokračoval projekt inkluzivního vzdělávání, který je spolufinancován USAID v rámci Emerging Donor Challenge Fund.

Druhým důležitým sektorem české pomoci v Kosovu v roce 2012 bylo zásobování vodou a sanitace, které jsou klíčovým předpokladem pro zlepšení ochrany životního prostředí v zemi. V oblasti Kosovo Polje pokračuje tříletý projekt výstavby čistírny odpadních vod (obec Harilaçi). Jelikož jde o jednu z prvních čistíren odpadních vod v celém Kosovu, je to vynikající příležitost uplatnit české technologie a zkušenosti v oboru v této partnerské zemi.

V roce 2012 byly schváleny čtyři malé lokální projekty v celkové výši téměř 1,3 mil. Kč. Za průlomový lze považovat vzdělávací projekt na pomoc týraným, postiženým a jinak znevýhodněným ženám na severu Kosova, který je prvním projektovým návrhem nevládní organizace spravované severokosovskými Srby. Jedná se o pozitivní výsledek intenzivní snahy ZÚ Priština o navázání kontaktu s nevládními organizacemi ze severu země. V rámci transformační spolupráce MZV probíhal v roce 2012 projekt akreditace měst a obcí „Investment friendly municipality“.

V roce 2011 studovalo v ČR v rámci vládních rozvojových stipendií 6 studentů, a to zejména v oborech ekonomie a zemědělství. Pro akademický rok 2012/13 Kosovo využilo dvě nabídnuta vládní stipendia.

Z prostředků vyčleněných na dvoustrannou rozvojovou spolupráci v roce 2011 Česká republika v zemi realizovala 11 projektů (8 bilaterálních a 3 malé lokální projekty) v celkové hodnotě 12,6 mil. Kč. Celková oficiální rozvojová pomoc, poskytnutá Kosovu, činila 18,8 mil. Kč. V roce 2012 bylo na projekty ČRA v Kosovu vyčleněno 15 mil. Kč. V následujících letech (do r. 2015) dojde ke snížení na 13 mil. Kč ročně.

Albánie, Černá Hora a Makedonie

V roce 2011 byly realizovány čtyři malé lokální projekty v Albánii a Makedonii v celkové výši 900 tis. Kč. Jejich cílem bylo zlepšení zdravotní péče a vzdělávacích podmínek žáků základních škol. V roce 2012 k pěti projektům v těchto zemích přibyl ještě projekt v Černé Hoře zaměřený na oblast lékařské péče. Celkový rozpočet na malé lokální projekty v Albánii, Černé Hoře a Makedonii se zvýšil v roce 2012 na 1,1 mil. Kč. Pro akademický rok 2012/13 bylo Albánii a Makedonii nabídnuto 9 vládních stipendií na bakalářské a magisterské studium v českém či anglickém jazyce, která byla plně využita. V Albánii je od roku 2009 realizován projekt zaměřený na zlepšení životního prostředí v ropném průmyslu v regionu Kučova v celkové výši 18 mil. Kč (2011:4 mil Kč, 2012: 4,12 mil. Kč).

Celková rozvojová spolupráce se zeměmi západního Balkánu zahrnující rozvojovou a transformační spolupráci a příspěvky mezinárodním organizacím (v mil. Kč)

	2008	2009	2010	2011	2012 (odhad)
Celkem	198,92	238,06	209,50	150,76	150,00
Podíl na celkové ZRS ČR	27,36%	12,98%	13,84 %	11,18 %	13,00%

Vládní stipendia do regionu

		2009	2010	2011	2012
Nabízená	Albánie, Černá Hora, Makedonie, Srbsko, BaH, Kosovo	31	31	31	31
Využitá		21	27	29	31

Česká rozvojová spolupráce otevírá často dveře českým firmám, pro které je západní Balkán hojně vyhledávaným odbytištěm a investiční příležitostí. Příkladem z nedávné doby je úspěšná investice firmy *Mitas* v srbském městě Ruma, kde česká firma i nadále zvyšuje výrobu pneumatik pro zemědělské stroje.

Stále důležitější roli hraje hospodářská spolupráce se zeměmi západního Balkánu. V dlouhodobější perspektivě je zřejmý trend nárůstu vzájemné obchodní výměny při zachování aktivní bilance ČR (viz příloha „Vzájemná obchodní bilance“). Naším cílem je navázat na úspěchy v rozvojové spolupráci a tím připravit prostor pro uplatnění českých vývozců a investorů.

2.3 Příspěvky ČR mezinárodním organizacím působícím na západním Balkáně

Významným prostředkem podpory stability a rozvoje západního Balkánu jsou finanční příspěvky mezinárodním organizacím a institucím, které v regionu působí. Prvním nástrojem tohoto typu se stal v roce 1999 založený *Pakt stability a obnovy jihovýchodní Evropy*, který se v roce 2008 přetransformoval v *Radu pro regionální spolupráci*. Od ustavení *Vysokého představitele pro Bosnu a Hercegovinu* se ČR podílí na financování jeho úřadu.

Podobně, v případě Kosova, ČR podporovala *Mezinárodní civilní úřad* po celou dobu jeho existence, tj. od roku 2008 do roku 2012. Trvale podporujeme *Mezinárodní soudní tribunál pro bývalou Jugoslávii (ICTY)*.

Přehled hlavních adresátů podpory České republiky v posledních pěti letech je uveden v tabulce na následující straně (v Kč).

	2008	2009	2010	2011	2012
Pakt stability a obnovy jihovýchodní Evropy	1999 - 2010 celkem 2 000 000 000 Kč				
Evropská banka pro obnovu a rozvoj	Do roku 2011 celkem 10 000 000 Kč				
Rada pro regionální spolupráci	1 250 000	1 400 000	750 000	250 000	1 000 000
Úřad vysokého představitele (OHR) v BaH	1 300 000	925 109	817 000	737 000	671 000
NATO Trust Fund BaH	-	-	750 000	750 000	200 000
High Judicial and Prosecution Council BaH	-	-	-	240 000	-
Mezinárodní civilní úřad (ICO) Kosovo	9 922 000	5 600 000	5 000 000	2 500 000	425 000
Trust Fund SB (Kosovo)	13 000 000	14 000 000	-	750 000	-
OBSE Kosovo	1 120 000	2 500 000	-	-	-
NATO Trust Fund Kosovo	1 300 000	2 800 000	-	-	-
ICTY	5 788 000	7 762 000	6 694 628	7 840 255	6 409 311
Mezinárodní komise pro pohřešované osoby (ICMP)	1 867 000	-	-	250 000	425 000
Mezinárodní fond pro odminování	5 964 000	2 000 000	-	300 000	-
Balkan Trust for Democracy	7 370 000	2 800 000	-	-	-
MARRI migrace a uprchlíci	500 000	-	-	-	-
Helsinský výbor pro LP Makedonie	-	-	-	380 000	-
OBSE Albánie	-	-	-	380 000	-
Mezinárodní organizace pro migraci (IOM) Srbsko	-	-	-	380 000	-
„Sarajevský proces“ byty pro uprchlíky (BaH, Č. Hora, HR, RS)	-	-	-	-	1 000 000

2.4 Vojenské a civilní mise

V počátečních fázích poválečné stabilizace prostoru západního Balkánu v polovině 90. let, byla hlavní náplní působení ČR vojenská asistence a bezprostřední humanitární pomoc konflikty zasaženým zemím. Účast armády a policie ČR na misích UNPROFOR, UNTAES, IFOR, SFOR, EUFOR, ALTHEA, AFOR, KFOR, CONCORDIA, UNMIK v Bosně a Hercegovině, Chorvatsku, Kosovu, Makedonii i Albánii v souhrnném počtu přesahujícím 13 000 nasazených příslušníků ozbrojených sil přispělo ke stabilizaci bezpečnostní situace v regionu.

Svou dosud největší a nejkomplexnější civilní misi, EULEX, započala Evropská unie v roce 2008. Od té doby se jí každoročně přímo na místě účastní na čtyři desítky českých odborníků, mezi kterými převažují experti Policie ČR.

Česká účast ve vojenských misích na západním Balkáně

Název	Popis	Kde	Počet	Kdy
UNPROFOR	Mírová mise	Bývalá Jugoslávie	2250	1992-1995
UNCRO	Mírová mise	Chorvatsko - Krajina	750	3/1995-1/1996
UNTAES	Polní nemocnice	Chorvatsko - Východní Slavonie	100	1/1996-1/1998
IFOR, SFOR, SFOR II	Mírová mise	BaH, Chorvatsko	6300	1996-12/2001
SFOR	Velitelství + civilní spolupráce	BaH	42	2002-12/2004
EUFOR/ALTHEA	Mise EU a NATO	BaH	400	12/2004-6/2008
AFOR	Polní nemocnice	Albánie + Turecko	100	1999
ESSENTIAL HARVEST	Mírová mise	Makedonie	120	8-10/2011
CONCORDIA	Operace EU	Makedonie	2	4-12/2003
KFOR	Mise na vytvoření míru	Kosovo	980	1999-2/2002
KFOR	Mise na udržení míru	Kosovo	1988	2/2002-2011

3. Česká republika z pohledu států západního Balkánu a perspektiva

Ve státech západního Balkánu je politika ČR vnímána dlouhodobě pozitivně, což se projevuje v mnoha oblastech. Tradice dobrých vztahů je daná historicky již z doby Rakouska-Uherska. Češi působili v mnoha částech regionu jako lékaři, učitelé, architekti, železniční inženýři, podnikatelé a umělci. Do 19. století sahají kořeny české menšiny v balkánských zemích, které dodnes udržují tradice a jsou aktivní. ČR má v regionu image země kulturně, vzdělanostně i civilizačně vyspělé. Dodnes živě vnímané jsou vazby z doby první československé republiky.

Dlouhodobá podpora ze strany ČR přináší vklad do budoucna. To se projevuje mj. ve vztazích části budoucí elity regionu k ČR (např. vládní stipendisté vracující se z ČR), v pozitivním vztahu vzdělaných lidí a umělců k ČR, kteří do středu Evropy mnohdy přicházeli v průběhu 90. let. Region může být zdrojem pracovní síly pro český průmysl. Problémy s organizovaným zločinem, původem z některých zemí západního Balkánu, mají kořeny v dobách dávno před začátkem procesu evropské integrace těchto zemí. Oblast vlády práva a boje s organizovaným zločinem patří k nejsledovanějším tématům v procesu evropské integrace a do značné míry určuje rychlost přístupového procesu.

ČR má vůči západnímu Balkánu pevnou, dlouhodobou politiku, podloženou jasně definovanými zájmy a jdoucí napříč politickým spektrem. Podpora rozšíření je pozitivní agenda, která vychází z předpokladu, že země budou na cestě do EU naplňovat daná kritéria a odpovědně provádět vnitřní reformy. Na druhé straně je třeba aktivně přispívat k dosahování konsensu uvnitř EU. Tato politika přináší pozitivní body a nemá negativní efekty vně ani uvnitř ČR. Pokračování dosavadní pevné, nikoli však jednostranně prezentované podpory integrace západního Balkánu do EU je nadále prospěšné pro ČR.

Radost z pomoci České republiky pociťují děti v zrekonstruovaných školách v mnoha odlehlých místech západního Balkánu.